

Sprawozdanie biegłego rewidenta

jakość

transparentność

kompetencje

etyka

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

rocznego sprawozdania finansowego
Spółdzielczego Banku Rozwoju
z siedzibą w Szepietowie
za rok obrotowy od dnia 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r.

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla Zebrania Przedstawicieli Spółdzielczego Banku Rozwoju

Sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego

Opinia o sprawozdaniu finansowym

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Spółdzielczego Banku Rozwoju z siedzibą w Szepietowie przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3, zwanego dalej „Bankiem”, za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 roku, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych wraz z informacją dodatkową za rok obrotowy kończący się tego dnia.

Sprawozdanie to zostało sporządzone w postaci pliku elektronicznego o nazwie *BankWZlotych_v1_0_p_2019-05-30.xml.XAdES*, opatrzonego podpisami elektronicznymi Zarządu Banku w dniu 30 maja 2019 roku.

Roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2010 r. nr 191 poz. 1279, tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1271) zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków”, rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066 z późniejszymi zmianami), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków” oraz ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późniejszymi zmianami), zwaną dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe Spółdzielczego Banku Rozwoju:

- przedstawia rzetelnie i jasno obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku, wyniku finansowego oraz przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, rozporządzeniem w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, ustawą o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, ustawą o rachunkowości, a także z wpływającymi na jego treść postanowieniami statutu Banku,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków oraz rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanych dalej „Krajowymi Standardami Badania” mającymi zastosowanie do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy kończące się 31 grudnia 2018 r. lub później, ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089z późniejszymi zmianami), zwaną dalej „ustawą o biegłych rewidentach” oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66), zwanym dalej „Rozporządzeniem 537/2014”.

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została opisana w sekcji „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego”.

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych, zwanym dalej „Kodeksem IFAC”, przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach i w Rozporządzeniu 537/2014. Wypełniliśmy także nasze inne obowiązki etyczne określone w ustawie o biegłych rewidentach, Rozporządzeniu 537/2014 i Kodeksie IFAC.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Znacząca niepewność dotycząca kontynuacji działalności

Zwracamy uwagę na wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku dotyczące założenia kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Jak przedstawiono we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank odnotował niedobór funduszy własnych na pokrycie wymogu kapitałowego Tier I (CET1 oraz Tier I). We wstępie do sprawozdania finansowego Bank wskazał na czynniki, które w ocenie Banku stanowią ryzyko zagrożenia kontynuacji działalności, w tym niespełnienie nadzorczych norm kapitałowych Tier I oraz czynniki związane z jakością portfela kredytowego.

Powyższe warunki wskazują, że występuje znacząca niepewność, która może budzić poważne wątpliwości co do zdolności Banku do kontynuowania działalności. Nasza opinia nie zawiera modyfikacji w związku z tą sprawą.

Kluczowe sprawy (kwestie) badania oraz znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia prezentowane zgodnie z wymogami Rozporządzenia 537/2014

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Są one wyznaczone spośród:

- a) obszarów, dla których oszacowaliśmy ryzyko istotnego zniekształcenia jako wysokie,
- b) znaczących ryzyk istotnego zniekształcenia,
- c) naszych znaczących osądów odnoszących się do obszarów sprawozdania finansowego wymagających znaczących osądów Zarządu Banku,
- d) zdarzeń oraz transakcji, które miały znaczący wpływ na nasze badanie.

Oceniliśmy, iż podczas badania sprawozdania finansowego za 2018 rok nie wystąpiły kwestie będące kluczowymi sprawami badania i wymagałyby przedstawienia w sprawozdaniu z badania.

Jednocześnie Rozporządzenie 537/2014 nakłada na nas obowiązek przedstawienia w sprawozdaniu z badania wszystkich znaczących ryzyk istotnego zniekształcenia, w tym też i tych, które nie stanowiły dla nas kluczowej sprawy badania. Znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia to zidentyfikowane przez nas ryzyka istotnego zniekształcenia, które według naszego osądu wymagają szczególnego rozważenia podczas badania.

Znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia zostały przez nas zaadresowane w kontekście badania rocznego sprawozdania finansowego jako całości i przy formułowaniu o nim opinii i nie wydajemy osobnej opinii na ich temat.

Poza kwestią opisaną w sekcji „Znacząca niepewność dotycząca kontynuacji działalności” sprawy zidentyfikowane przez nas jako znaczące ryzyko prezentujemy poniżej:

Znaczące ryzyko	Reakcja na ryzyko
Wycena należności od sektora niefinansowego. Rezerwy i odpisy aktualizujące należności od sektora niefinansowego	
<p>Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności Banku od sektora niefinansowego wynosiły 421.140,9 tysięcy złotych brutto i stanowiły 56% część sumy bilansowej. Utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące należności od tego sektora wyniosły 25.217,9 tysięcy złotych.</p> <p>Udzielone kredyty i pożyczki wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.</p> <p>Ustalenie wysokości oraz momentu rozpoznania rezerwy i odpisu aktualizującego wymaga zastosowania istotnego osądu oraz szacunków kierownictwa dotyczących między innymi identyfikacji momentu pogorszenia i oceny zdolności kredytowej dłużnika oraz określenia wartości zabezpieczeń możliwych do odzyskania.</p> <p>Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi od sektora niefinansowego w oparciu o ich przypisanie do jednej z grup ryzyka. Podstawą przypisania ekspozycji do określonej grupy ryzyka jest, w zależności od typu kredytobiorcy:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyłącznie terminowość spłaty kapitału lub odsetek, 	<p>W ramach naszych procedur badania omówiliśmy z Zarządem zmiany w portfelu kredytowym Banku w roku objętym badaniem, istotne ekspozycje kredytowe, dokonaliśmy przeglądu wdrożonych strategii i polityk zarządzania ryzykiem kredytowym oraz przeanalizowaliśmy zaprojektowanie i funkcjonowanie w okresie sprawozdawczym mechanizmów kontrolnych wdrożonych przez Bank w obszarach dotyczących klasyfikacji ekspozycji, identyfikacji i oceny wartości zabezpieczeń.</p> <p>Przeprowadziliśmy w ramach badania testy mechanizmów kontrolnych obejmujące proces udzielenia kredytu, proces monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy oraz identyfikacji pomiaru wartości zabezpieczeń.</p> <p>Dokonaliśmy uzgodnienia bazy kredytowej z księgami rachunkowymi Banku w celu potwierdzenia kompletności ujęcia kredytów i pożyczek udzielonych klientom, będących podstawą tworzenia odpisów aktualizujących, jak również wartości tych odpisów.</p> <p>Przeprowadziliśmy również procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda należności kredytowych odzwierciedlających jakość portfela kredytowego.</p> <p>Przeanalizowaliśmy metodyki tworzenia rezerw i odpisów aktualizujących pod kątem ich zgodności</p>

- terminowość spłaty kapitału lub odsetek oraz sytuacja ekonomiczno-finansowa dłużnika, jako drugie niezależne kryterium

Bank w procesie monitoringu ekspozycji kredytowych dokonuje klasyfikacji kredytobiorców oraz podejmuje decyzje w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy przeprowadzana jest w oparciu o mierniki ilościowe i jakościowe. Osąd wymagany jest dla określenia stopnia generowania ryzyka kredytowego i na tej podstawie dana ekspozycja przypisana jest do jednej z grup ryzyka.

Przypisanie ekspozycji do określonej grupy ryzyka, która nie odzwierciedla dla danej ekspozycji jej ryzyka kredytowego może powodować zniekształcenia wysokości rezerw i odpisów aktualizujących pomniejszających wartość należności od sektora niefinansowego oraz zniekształcenie wartości tworzonych oraz rozwiązanych rezerw i odpisów aktualizujących w rachunku zysków i strat.

Przy tworzeniu rezerw celowych i odpisów aktualizujących Bank może pomniejszyć podstawę tworzenia rezerwy o wartość określonych otrzymanych zabezpieczeń w wysokości wynikającej z rozporządzenia w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Wartość zabezpieczenia jest szacunkiem i jest ustalana w oparciu o wiele osądów i założeń. Określenie wartości zabezpieczenia w wysokości nieracjonalnej może powodować zniekształcenie poziomu rezerw celowych i odpisów aktualizujących.

z rozporządzeniem w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Na wybranej próbie przeanalizowaliśmy ekspozycje kredytowe pod kątem racjonalności szacunków Zarządu Banku dotyczących oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika oraz oceny wypełnienia warunków umów kredytowych w celu identyfikacji potencjalnych przesłanek do reklasyfikacji ekspozycji klienta.

Przeprowadziliśmy analizę oszacowania wartości przyjętych zabezpieczeń oraz możliwości ich wykorzystania w celu pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących.

Dla wybranej próby przeanalizowaliśmy ekspozycje kredytowe pod kątem oceny poprawności ich klasyfikacji przez Bank, sprawdziliśmy racjonalność oszacowanych przez Bank rezerw celowych.

Zweryfikowaliśmy, na podstawie wybranej próby, czy algorytm określający terminowość spłaty kapitału i odsetek prawidłowo ustala okres przeterminowania.

W ramach procedur badania zdarzeń po dniu bilansowym przeanalizowaliśmy, czy nie nastąpiły opóźnienia w spłacie kapitału i odsetek dla ekspozycji, które były wybrane celowo do badania, w celu identyfikacji dłużników, których sytuacja płynnościowa uległa pogorszeniu.

Przeanalizowaliśmy i oceniliśmy ogólny poziom utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących w każdej kategorii ryzyka.

Inne informacje zamieszczone w raporcie rocznym

Inne informacje to informacje finansowe i niefinansowe zamieszczone w raporcie rocznym, inne niż sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z badania. Inne informacje obejmują między innymi sprawozdanie z działalności Banku za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Za przygotowanie innych informacji odpowiedzialność ponoszą odpowiednio Zarząd Banku oraz odpowiednio członkowie Rady Nadzorczej.

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje tych innych informacji oraz - o ile nie zostało to jednoznacznie wskazane w sekcji „*Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji*” - nie wyrażamy żadnej formy zapewnienia o tych innych informacjach. Ponadto zakres naszych prac oraz charakter naszego zapewnienia są wyłącznie takie jak opisujemy.

W związku z badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem jest, zgodnie z Krajowymi Standardami Badania, przeczytanie innych informacji podczas wykonywania badania, rozpatrzenie, czy inne informacje nie są istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone.

Jeżeli, na podstawie pracy, którą wykonaliśmy w odniesieniu do innych informacji, które uzyskaliśmy przed datą niniejszego sprawozdania z badania, stwierdzimy, że występuje istotne zniekształcenie tych innych informacji, jesteśmy zobowiązani zamieścić taką informację w sprawozdaniu z badania. Nie mamy nic do przekazania w tym zakresie.

Sprawozdanie z działalności Banku uzyskaliśmy przed datą niniejszego sprawozdania z badania, a raport roczny będzie dostępny po tej dacie. W przypadku, kiedy stwierdzimy istotne zniekształcenie w raporcie rocznym jesteśmy zobowiązani poinformować o tym Radę Nadzorczą Banku.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, które prezentuje jasny i rzetelny obraz zgodnie z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, jego zgodność z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz statutem Banku a także za prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości oraz rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego wolnego od istotnych zniekształceń powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania działalności, ujawnienie w sprawozdaniu finansowym, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności. Przy wyborze zasad i polityk rachunkowości oraz sporządzaniu sprawozdania finansowego Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za przyjęcie założenia, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonej istotnie zakresie, chyba że Zarząd Banku zamierza dokonać likwidacji albo zaniechać prowadzenia działalności lub gdy nie ma innej realnej możliwości jej kontynuowania.

Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby roczne sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzając badanie, zgodnie z Krajowymi Standardami Badania:

- stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, oraz
- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa lub innych nieprawidłowości jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej znaczącej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości, zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- oceniamy zasadność przyjęcia przez Zarząd Banku założenia kontynuacji działalności przy sporządzaniu i prezentacji sprawozdania finansowego, oraz na podstawie zebranych dowodów badania oraz oceniamy, czy istnieje istotna niepewność dotycząca zdarzeń lub warunków, które mogą budzić poważne wątpliwości co do zdolności Banku do kontynuacji działalności. Gdy ocenimy, iż istotna niepewność istnieje, jesteśmy zobowiązani w naszym sprawozdaniu z badania albo zwrócić uwagę na ujawnienia w sprawozdaniu finansowym dotyczącej tej niepewności, albo zmodyfikować naszą opinię o sprawozdaniu finansowym, jeżeli sprawozdanie finansowe nie zawiera odpowiednich ujawnień dotyczących istotnej niepewności. Nasza ocena jest oparta na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania z badania. Jednakże w przyszłości mogą wystąpić zdarzenia lub warunki, które mogą spowodować, iż Bank nie będzie kontynuował działalności.
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Komunikujemy Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu informacje związane z badaniem, w szczególności o planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikowaliśmy podczas badania.

Złożyliśmy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegamy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz że będziemy informować Komitet Audytu o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam, gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Spośród spraw przekazywanych Radzie Nadzorczej ustaliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznajemy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu z badania „*Kluczowe sprawy (kwestie) badania oraz znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia prezentowane zgodnie z wymogami Rozporządzenia 537/2014*”, z wyjątkiem spraw co do których przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Ustaliśmy, że nie występują sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy.

Zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach jesteśmy także zobowiązani zawrzeć w sprawozdaniu z badania opinię o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem oraz opinię, czy zostało ono sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Opinie w tym zakresie sformułowaliśmy w oparciu o prace wykonane w trakcie badania.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Sprawozdanie Zarządu z działalności

Sprawozdanie Zarządu z działalności zostało sporządzone w postaci pliku elektronicznego o nazwie *Sprawozdanie Zarządu 2018-sig-sig-sig-sig*, opatrzonego podpisami elektronicznymi Zarządu Banku w dniu 30 maja 2019 roku.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa. Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za zapewnienie, aby sprawozdanie z działalności było zgodne z wymogami ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jesteśmy zobowiązani sformułować opinię, czy sprawozdanie z działalności uwzględnia przepisy tego rozporządzenia oraz ustawy o rachunkowości, a także czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Dodatkowo jesteśmy zobowiązani sformułować oświadczenie, czy w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia, a w przypadku ich stwierdzenia wskazać na czym one polegają.

Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności. Przeanalizowaliśmy, czy zawiera ono informacje wymagane powyższymi przepisami prawa oraz sprawdziliśmy, czy informacje w nim zawarte są zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Czytając sprawozdanie z działalności rozważyliśmy, w oparciu o naszą wiedzę o Banku i jego otoczeniu, czy nie zawiera ono istotnych zniekształceń.

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Naszym zdaniem, w oparciu o prace wykonane w związku z badaniem rocznego sprawozdania finansowego, załączone sprawozdanie z działalności Spółdzielczego Banku Rozwoju za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości,
- informacje prezentowane w tym sprawozdaniu są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

W świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku istotnych zniekształceń.

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników adekwatności kapitałowej.

Odrębne przepisy obejmują w szczególności Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. 2017 r. poz. 1934, z późniejszymi zmianami).

Współczynniki adekwatności kapitałowej Banku zostały przedstawione w nocy 1 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego i obejmują współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I, łączny współczynnik kapitałowy oraz wymóg połączonego bufora. Informacje o funduszach własnych Banku oraz uzgodnienie funduszy własnych do kapitału Tier I i Tier II zostały przedstawione we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego i obejmują wielkości wymienionych wskaźników oraz wartości poszczególnych elementów składających się na ich wartość i sposób wyliczenia, wraz z uzgodnieniem do kapitałów i bilansu Banku w sprawozdaniu finansowym.

Jesteśmy zobowiązani poinformować w sprawozdaniu z badania czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych we wskazanych przepisach oraz czy prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe.

Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii o przestrzeganiu obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych odrębnymi przepisami, w szczególności o prawidłowości ustalenia i wyliczenia współczynników kapitałowych i nie formułujemy takiej opinii. Nasze procedury badania sprawozdania finansowego obejmowały rozpoznanie przypadków naruszenia prawa i regulacji, w tym regulacji ostrożnościowych, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe.

W oparciu o wykonaną przez nas pracę w związku z badaniem sprawozdania finansowego informujemy, że na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank nie spełnił wymogów adekwatności kapitałowej CET1 i Tier I. Współczynnik kapitału podstawowego CET1 wyniósł 6,67% w stosunku do wymaganego 9,375%,

a współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 7,36% w stosunku do wymaganego 10,875%. Łączny współczynnik kapitałowy TCR na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 14,64% w stosunku do wymaganego 12,875%.

W innych kwestiach nie stwierdziliśmy przypadków nieprzestrzegania przez Bank w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe oraz nie stwierdziliśmy istotnych nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Bank na dzień 31 grudnia 2018 roku współczynników adekwatności kapitałowej zgodnie z tymi regulacjami.

Inne informacje i stwierdzenia wymagane przez Rozporządzenie 537/2014

Spójność opinii o sprawozdaniu finansowym ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu

Nasza opinia o rocznym sprawozdaniu finansowym jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, o którym mowa w Rozporządzeniu 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej oraz całkowity nieprzerwany okres trwania zlecenia

Zostaliśmy wybrani do badania rocznego sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 32/2018 z dnia 19 listopada 2018 roku. Sprawozdania finansowe Banku badamy nieprzerwanie, z uwzględnieniem przedłużenia zlecenia oraz ponownego powołania, przez kolejne 2 lata.

Usługi niebędące badaniem ustawowym

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, iż nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014 w okresach w nim wskazanych.

Inne informacje

Zbadane sprawozdanie finansowe, o którym mowa w sekcji „*Sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego*” kluczowy biegły rewident opatrzył swoim podpisem elektronicznym w formie kontrasygnaty. Niniejsze sprawozdanie z badania dotyczy wyłącznie sprawozdania finansowego posiadającego tą kontrasygnatę.

Agnieszka Królak
Biegły rewident nr 11655

kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie
w imieniu PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
firmy audytorskiej nr 477

ul. Orzycka 6 lok. 1B
02-695 Warszawa

Warszawa, dnia 31 maja 2019 roku